

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

ΣΤΟ «ΕΘΝΟΣ»

ΑΘΗΝΑ

18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1996

ΕΡΩΤΗΣΗ : Κύριε Πρόεδρε, ο αρχηγός της ΝΔ σας χαρακτηρίζει «νεοφιλελεύθερο». Το ΚΚΕ επιμένει στην εκδοχή «έξι κόμματα δύο πολιτικές». Τελικώς οι αναποφάσιστοι επιλέγουν μεταξύ «παραδοσιακής δεξιάς» και Μιλτιάδη Εβερτ και «εκσυγχρονιστικής δεξιάς» και Κώστα Σημίτη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Έχω την εντύπωση ότι και το χιούμορ του κ. Εβερτ είναι κάπως ιδιότυπο: Το δίλημμα σ'αυτές τις εκλογές είναι ξεκάθαρο: Εκσυγχρονισμός ή αναχρονισμός. Μέλλον ή παρελθόν. Αύριο ή χθες. Πιστεύω απόλυτα ότι ο ελληνικός λαός έχει ήδη κάνει την επιλογή του: Οι Έλληνες πολίτες ψηφίζουν την Κυριακή για το αύριο της χώρας και το αύριο δεν ανήκει στη συντήρηση, ούτε στο νεοφιλελευθερισμό. Ανήκει στην πρόοδο. Ανήκει στην δημιουργία. Ανήκει στην κοινωνική ευαισθησία.

Το δυστύχημα με τον κ. Εβερτ είναι ότι ενώ δεν γνωρίζει τι είναι ο ίδιος, ξέρει πολύ καλά ότι στο κόμμα του κυριαρχούν οι νεοφιλελεύθεροι: Άνθρωποι όπως ο κ. Μητσοτάκης, ο κ. Μάνος και πολλοί άλλοι, που περιμένουν την 23^η του Σεπτεμβρίου για να τον εκδιώξουν από την ηγεσία της ΝΔ: Λοιπόν, είναι σαφές ότι ο κ. Εβερτ έχει συνηθίσει να αποκαλεί όλους τους αντιπάλους του «νεοφιλελεύθερους» αλλά τι να κάνουμε; Τα φροντιστήρια, ακόμα και τα εντατικά, δεν αρκούν σε όλες τις περιπτώσεις, ειδικά αν οι μαθητές είναι ανεπίδεκτοι ...

Το ΠΑΣΟΚ ήταν, είναι και θα παραμείνει για πολλά-πολλά χρόνια, η γνήσια φωνή της μεγάλης δημοκρατικής παράταξης. Η αιχμή του δόρατος της κεντροαριστεράς. Το μεγάλο κόμμα του δημοκρατικού σοσιαλισμού.

Αυτοί ήμασταν, αυτοί είμαστε κι αυτοί θα παραμείνουμε: Ο τόπος μας είναι μικρός - όλοι γνωριζόμαστε. Επομένως, οι επιλογές της Κυριακής γίνονται πιο εύκολες.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Νίκη του ΠΑΣΟΚ σημαίνει πιο «σημιτική» κυβέρνηση μετά τις 22 Σεπτεμβρίου; Ήδη έχουν τεθεί «εκτός» οι «προεδρικοί» (Λιβάνης, Παπούλιας, Κατσιφάρας, Λιάνης κ.α.) ενώ κυκλοφορούν φήμες ότι μετά τις εκλογές ο Γερ. Αρσένης θα μετακινηθεί από το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης και ο Ακης Τσοχατζόπουλος θα χάσει τουλάχιστον το μισό χαρτοφυλάκιό του.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Δώσαμε όλους αυτούς τους δύσκολους μήνες μια πολύ μεγάλη μάχη μέσα στο ΠΑΣΟΚ και πετύχαμε όλοι μαζί, μια πρωτόγνωρη κατάκτηση για τα πολιτικά πράγματα της χώρας: Την ενότητα και τη συνοχή του ΠΑΣΟΚ με σεβασμό της διαφορετικής άποψης.

Η ενότητά μας είναι σήμερα χαλύβδινη, ακριβώς επειδή ούτε εγώ προσωπικά, ούτε άλλος μέσα στο χώρο μας, δέχεται την «ταμπέλα» στα πρόσωπα: Δεν δέχομαι τον όρο «σημιτικός». Δέχομαι τον όρο «στέλεχος του ΠΑΣΟΚ». Για εμένα μέσα στο ΠΑΣΟΚ, δεν υπάρχουν «σημιτικοί» και «αντισημιτικοί».

Η παρουσία μου, η δράση μου στην πολιτική ζωή όλα αυτά τα χρόνια, έχει συνδεθεί, πιστεύω, με την διεκδίκηση της αξιοκρατίας σε όλα τα επίπεδα. Έχει συνδεθεί με την αναγνώριση της αυτονομίας του κάθε στελέχους. Έχει συνδεθεί με τον σεβασμό της διαφορετικής γνώμης. Άλλωστε σε όλη την διάρκεια της πολιτικής μου διαδρομής, γι' αυτό πάλεψα.

Έτσι λοιπόν, η νέα κυβέρνηση Σημίτη, δεν θα είναι «σημιτική». Θα είναι κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με πρωθυπουργό τον Κ. Σημίτη. Θα είναι κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, στην οποία θα κάνω κάθε προσπάθεια ώστε να δραστηριοποιηθούν όλες οι δυνάμεις του Κινήματος, με μοναδικό κριτήριο την αξιοκρατία.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Είπατε ότι θεωρείτε αναγκαία την πρόωρη προσφυγή στις κάλπες επειδή είναι απαραίτητη η λαϊκή εκλογή για τις εκσυγχρονιστικές τομές που χρειάζεται η χώρα. Αν, όπως δείχνουν οι δημοσκοπήσεις, το ποσοστό σας είναι μικρότερο από αυτό του '93, και ταυτοχρόνως κλείσει η «ψαλίδα» με τη Νέα Δημοκρατία, μήπως θα έχουμε μια κυβέρνηση λιγότερο ισχυρή από τη σημερινή και έναν πρωθυπουργό που θα είναι περισσότερο δέσμιος της εσωκομματικής αντιπολίτευσης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Κάθε εκλογή έχει την δική της σημασία, που καθορίζεται από το μέγεθος των επιλογών τις οποίες αφορά. Έτσι, αυτές οι εκλογές έχουν έναν ιδιαίτερα καθοριστικό χαρακτήρα.

Θέλω να υπογραμμίσω ότι από το 1989, υπήρχε στη χώρα η αίσθηση της πολιτικής αβεβαιότητας: Ακόμα και το δικό μας επίτευγμα, δηλαδή η ομαλή εξέλιξη μετά από την ασθένεια Παπανδρέου, εμπεριείχε αυτό το στοιχείο, από τη στιγμή που ο πρωθυπουργός δεν είχε τη νομιμοποίηση της άμεσης λαϊκής εντολής.

Λοιπόν, η απόφασή μας για προσφυγή στις κάλπες, είχε αυτό ακριβώς το νόημα: Να λυθεί με τρόπο αδιαμφισβήτητο, με τρόπο οριστικό, το πρόβλημα της αισθητής πολιτικής αβεβαιότητας. Και αυτό θα γίνει. Η κυβέρνηση που θα προκύψει θα είναι πιο ισχυρή.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Στις τελευταίες σας συνεντεύξεις όταν σας ρώτησαν τι θα γίνει αν χάσετε, παραπέμψατε στην εντολή του Συνεδρίου για τριετή παραμονή σας στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, ενώ παράλληλα είπατε ότι πάντοτε αναλαμβάνετε τις ευθύνες σας. Η απάντησή σας ωστόσο θεωρήθηκε αντιφατική. Τι θα κάνετε τελικά; Θα παραιτηθείτε; Θα εξαντλήσετε τη θητεία σας στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ; Ή θα παραπέμψετε το θέμα στα θεσμοθετημένα όργανα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Θεωρώ ότι έχω δώσει πλήρη απάντηση σ' αυτό το υποθετικό ερώτημα. Δουλέψαμε σκληρά στο ΠΑΣΟΚ για να υπάρχουν και να λειτουργούν τα Όργανα.

Εχω πει - και νομίζω ότι το γνωρίζουν οι Έλληνες πολίτες - ότι πάντοτε αναλαμβάνω τις ευθύνες μου. Ωστόσο, δεν θεωρώ ότι το κόμμα, η ίδια η πορεία μου, είναι προσωπική μου υπόθεση : Σε όλες τις περιπτώσεις, συζητώ με τους συντρόφους μου, προτού λάβω τις αποφάσεις μου.

Να ξέρετε πάντως, ότι τέτοιες αποφάσεις δεν θα χρειαστεί να πάρω: Η νίκη μας θα είναι μεγάλη.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Κύριε Πρόεδρε, εκσυγχρονισμός σημαίνει επιστροφή στην συνθηματολογία του '81; Πόσο συμβατό με τη «νέα εποχή» είναι το σύνθημα «ο λαός δεν ξεχνά τι σημαίνει δεξιά» και ο χαρακτηρισμός του κ. Εβερτ ως «εκοφίτη»;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Ο εκσυγχρονισμός δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση απώλεια μνήμης. Το αίτημα του εκσυγχρονισμού της ελληνικής κοινωνίας σε όλα τα επίπεδα, το μεγάλο αυτό λαϊκό αίτημα, δεν συμβαδίζει σε καμία περίπτωση με την έλλειψη γνώσης για την ίδια τη φύση της συντηρητικής

παράταξης, για τις πρακτικές της Δεξιάς: Πρακτικές που «άνθισαν» στο παρελθόν, πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν από τους ανθρώπους που είναι σήμερα στην ηγεσία της ΝΔ.

Χρειάστηκε μεγάλος αγώνας για να αλλάξουν τα πράγματα στη χώρα μας. Και τα μεν πράγματα άλλαξαν, χάρη στους αγώνες της δημοκρατικής παράταξης, αλλά, ξέρετε, οι άνθρωποι σπάνια αλλάζουν: Ο αυταρχισμός είναι η ιδεολογία τους. Γι' αυτό, δεν πρέπει να ξεχνάμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ορισμένοι ανησυχούν ότι θα αποδειχθεί μετά τις εκλογές πως το νέο ΠΑΣΟΚ είναι στην πραγματικότητα ένα νέο κόμμα, το προσωπικό σας κόμμα. Θα ερμηνεύατε ένα νικηφόρο εκλογικό αποτέλεσμα ως «πράσινο φως» για την ιδεολογική μετεξέλιξη του ΠΑΣΟΚ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Σ' όλη μου τη ζωή έχω αγωνιστεί για να μην είναι τα κόμματα «ιδιοκτησίες» προσώπων - και βέβαια δε πρόκειται τώρα ν' αλλάξω απόψεις.

Το ΠΑΣΟΚ δεν είναι ένα «νέο κόμμα». Έχουμε την ιστορία μας, τα επιτεύγματα μας, που άλλαξαν τη μοίρα της χώρας, έχουμε τα λάθη μας, πολλές φορές μεγάλα. Κυρίως όμως, έχουμε μπροστά μας το συλλογικό μέλλον, την προοπτική.

Το ΠΑΣΟΚ αγωνίστηκε και θα συνεχίσει να αγωνίζεται για να είναι σε κάθε περίοδο το κόμμα που εμπνέει, το κόμμα που εκφράζει όλα εκείνα τα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας που βλέπουν διέξοδο μέσα από τη δημιουργία, την πρόοδο, την ανάπτυξη, την κοινωνική αλληλεγγύη, την εθνική περηφάνια. Το ΠΑΣΟΚ θα εκφράζει πάντοτε όλους εκείνους τους πολίτες που απαιτούν δημοκρατία, ισονομία, κοινωνική δικαιοσύνη.

Έτσι, το ΠΑΣΟΚ δεν θα γίνει ποτέ «ιδιοκτησία». Το κόμμα μας, η μεγάλη δημοκρατική παράταξη, υπάρχει πάνω από πρόσωπα. Από το λαό, για το λαό.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Στελέχη πρώτης γραμμής αποκαλούν τον Δ. Τσοβόλα «προδότη», «αποστάτη» και «διασπαστή». Τι σας προβληματίζει περισσότερο, το γεγονός ότι το ΔΗΚΚΙ σας κόβει ψήφους ή το ενδεχόμενο να αντιμετωπίσετε μετά τις 22 Σεπτεμβρίου μια οργανωμένη αριστερή αντιπολίτευση μέσα στη Βουλή που θεωρητικά θα μπορούσε να λειτουργήσει και ως «πόλος έλξης» των δυσαρεστημένων βουλευτών του ΠΑΣΟΚ; Υιοθετείτε τους χαρακτηρισμούς «προδότη», «αποστάτη» κ.α.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Κατ'αρχήν, θέλω να πω ότι πρακτικές ποινικοποίησης της πολιτικής ζωής δεν αφορούν εμάς, που άλλωστε είμαστε διαχρονικά θύματα τέτοιων μεθοδεύσεων.

Πράγματι, δεν θα ήθελα να ψηφίσει κάποιος το ΠΑΣΟΚ, όχι επειδή συμφωνεί με τις θέσεις μας και το πρόγραμμά μας, αλλά επειδή επηρεάστηκε από το ένα ή το άλλο δημοσίευμα για προσωπικές υποθέσεις του ενός ή του άλλου αρχηγού κόμματος.

Θέλω να υπογραμμίσω πάντως, ότι το βράδυ της Κυριακής θα προκύψει μια κυβέρνηση: Αυτή η κυβέρνηση, θα είναι είτε συντηρητική, είτε προοδευτική.

Αυτό είναι ξεκάθαρο. Αυτό είναι το μεγάλο ερώτημα αυτών των εκλογών. Από δω και πέρα, θέλω να θυμίσω ότι ο κ. Τσοβόλας αποχώρησε από το ΠΑΣΟΚ μετά από μια ομιλία του Α. Παπανδρέου. Θέλω να θυμίσω ότι ήταν

επί οκτώ χρόνια στο Υπουργείο Οικονομικών και εφάρμοζε, πολλές φορές με επιτυχία, αυτά τα οποία σήμερα καταγγέλλει πομπωδώς.

Θέλω να θυμίσω ότι η δημοκρατική παράταξη ήταν πάντοτε πλειοψηφία στη χώρα, αλλά ως την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ, ταλαιπωρήθηκε ιδιαίτερα από το σύνδρομο της πολυαρχίας.

Αυτό θέλει να επαναφέρει ο κ. Τσοβόλας; Γι' αυτό προσανατολίζει όλο το μένος της κριτικής του προς το ΠΑΣΟΚ, αφήνοντας τη συντήρηση στο απυρόβλητο;

Θέλω επίσης να θυμίσω, ότι οι συγκρούσεις δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο στο ΠΑΣΟΚ: Πολλοί, όλα αυτά τα χρόνια, συγκρουστήκαμε για τις απόψεις μας και τις ιδέες μας. Αλλά όσοι ακολούθησαν μοναχικό δρόμο εκτός ΠΑΣΟΚ ήταν η εξαίρεση.

Την Κυριακή, δεν ψηφίζουμε για να «δικαιώσουμε» ανθρώπους. Ψηφίζουμε για να δικαιώσουμε πολιτικές. Για να αρχίσει η νέα πορεία της Ελλάδας, προς τον 21^ο αιώνα.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ο Μ. Εβερτ, δημοσιοποίησε τα μέτρα SOS που πρόκειται να λάβει, για τις ασθενέστερες οικονομικά ομάδες εφόσον κερδίσει τις εκλογές. Εσείς τι προτίθεσθε να κάνετε αντίστοιχα;

Στον κ. Εβερτ του αρέσει να εμφανίζεται σαν Μάγος με τα καθρεφτάκια και να προσπαθεί να παραπλανήσει τους έλληνες πολίτες. Να τους κρύψει το συντηρητικό πρόσωπο της ΝΔ. Οι έλληνες πολίτες δεν ξεχνούν τι συνέβη την τριετία 1990-93. Η ΝΔ επί 6 μήνες έπαιρνε συνεχώς μέτρα SOS για την οικονομία, τα ελλείμματα, τον πληθωρισμό, τις συντάξεις.

Και ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Στασιμότητα, πτώση του εισοδήματος των εργαζομένων, δραματική αύξηση της ανεργίας, μείωση των συντάξεων, υψηλός πληθωρισμός.

Με βροχή από φόρους, έφερε σε αδιέξοδο τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους, τις παραγωγικές δυνάμεις. Αυτό είναι το αληθινό πρόσωπο των μέτρων της ΝΔ. Το SOS το φώναξαν όλα τα κοινωνικά στρώματα και ακόμα πιο έντονα οι ασθενέστερες οικονομικά μονάδες.

Το ΠΑΣΟΚ έχει ήδη ξεκινήσει ένα φιλόδοξο Πρόγραμμα για την οικοδόμηση ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους, για την ενίσχυση των χαμηλοσυνταξιούχων, την ασφάλιση των αγροτών, την προστασία των συντάξεων.

Έχουμε δεσμευθεί ότι πρώτες μας προτεραιότητες θα είναι αυτά ακριβώς τα ζητήματα:

- Προωθείται αμέσως προς ψήφιση από τη Βουλή το Ταμείο Κυρίας Ασφάλισης των Αγροτών.
- Πλήρης Παροχή υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας στους αγρότες.
- Ολοκλήρωση και επέκταση του συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης στους χαμηλοσυνταξιούχους.
- Προστασία των συντάξεων και νέες πολιτικές υγείας και πρόνοιας.
- Εφαρμογή των μέτρων Ενεργητικής Πολιτικής Απασχόλησης για τους ανέργους, τους νέους, τις γυναίκες, τους παλιννοστούντες.

Όλα αυτά ταυτόχρονα με την αξιόπιστη κατάρτιση και εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 1997, με την συνέχιση των μεγάλων έργων, την προσέλκυση επενδύσεων, το κλίμα σταθερότητας.

Πετυχαίνουμε έτσι την ανάπτυξη με την κοινωνική αλληλεγγύη, την σταθερότητα με την πρόοδο, την απασχόληση με την αύξηση του εισοδήματός.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει διαφορά με την Νέα Δημοκρατία στην κοινωνική πολιτική;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι νεοφιλελεύθεροι αποκαλούν την κοινωνική πολιτική "μη παραγωγικές δαπάνες". Λένε ότι το Κράτος Πρόνοιας πρέπει να μειωθεί για να "κάνει τόπο" στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Ο κ. Μάνος αναστέρι την μείωση του Κράτους από 40% σε 30% του ΑΕΠ, ενώ η παραδοσιακή δεξιά βλέπει τις κοινωνικές δαπάνες σαν παροχές, για αλίευση ψήφων. Ο κ. Ξερότ κάνει και τα δύο, αφού για να βρεί λεφτά για τις παροχές δήλωσε ότι θα μειώσει τις κρατικές δαπάνες. Περίεργη λογική, αλλά ευτυχώς δεν θα χρειαστεί να δοκιμασθεί στην πράξη.

Η κοινωνική αναληξία του 1990-93 δεν ήταν συμπτωματική. Ήταν αποτέλεσμα των κεντρικών επιλογών της παράταξης της ΝΔ. Το μοντέλο που προωθούν οι συντηρητικοί θέλει πρώτη την οικονομία, με την κοινωνία δεύτερη. Ομως, η κυβέρνηση της ΝΔ απέτυχε καταγυδώς και στα οικονομικά. Ο λόγος είναι απλός. Στην Ελλάδα όπως και σε άλλες χώρες, η οικονομική πολιτική έχει αποτέλεσμα μόνο αν βάζει την κοινωνική ευαισθησία σε ίση μοίρα με την οικονομική αποτελεσματικότητα. Αν ξεχάσεις την κοινωνική διάσταση, τελικά αποτυγχάνεις και στα οικονομικά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς εννοεί το ΠΑΣΟΚ το κοινωνικό κράτος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Την τελευταία τριετία αποδείξαμε για μια ακόμη φορά ότι η ανάπτυξη με κοινωνικό πρόσωπο πετυχαίνει περισσότερα. Και το Εθνικό Προϊόν αυξήθηκε πιο γρήγορα, και περισσότερες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν, και υπήρξαν αυξήσεις στα πραγματικά εισοδήματα και τους μισθούς. Όλα αυτά επιτεύχθηκαν σε ένα ήπιο εργασιακό κλίμα, χωρίς αναστατώσεις, όπως έγινε με τις μεγάλες απεργίες του 1990 ή του 1993. Το νοικοκυρεμα της οικονομίας επιτεύχθηκε με μεθοδικότητα και χωρίς αναταράξεις.

Όλα αυτά για ένα σοσιαλιστή είναι αυτονόητα και δεν προκαλούν καμία εκπλήξη. Αν, όμως, με ρωτάτε αν το σύστημα κοινωνικής προστασίας που

έχουμε αρκεί για τις ανάγκες κοινωνικής πολιτικής που έρχονται, τότε η απάντησή μου είναι ανεπιφύλακτα όχι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δηλώσατε ότι η ανάγκη οικοδόμησης ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους ήταν μία από τις τέσσερις προκλήσεις στις οποίες πρέπει να υπάρχει έγκαιρη απάντηση. Ποιά είναι η κοινωνική πρόκληση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η συνοχή της Ελληνικής κοινωνίας σήμερα απειλείται. Η οικοδόμηση του κοινωνικού κράτους, είναι όσο επείγουσα όσο η οικονομική προσαρμογή στην Ευρώπη. Ήδη υπάρχουν ανησυχητικά φαινόμενα:

- Η απειλή στους παραδοσιακούς θεσμούς κοινωνικής στήριξης, όπως η οικογένεια και η τοπική κοινωνία. Όσα δυσκολεύεται να κάνει η τοπική κοινωνία, θα έπρεπε να προσπαθεί να αναπληρώσει το κράτος πρόνοιας.
- Οι νέες ταξικές ανισότητες. Το ταξικό χάσμα δεν τελειώνει στις οικονομικές ανισότητες. Σιγά σιγά εδραιώνεται και με διαφορές στην ποιότητα ζωής, τον πολιτισμό, την κουλτούρα.
- Η μακροχρόνια ανεργία απειλεί τον κοινωνικό ιστό, ιδιαίτερα σε περιοχές αποβίωση-αποξένωσης όπως το Λαύριο ή η Εύβοια.
- Η ποιότητα της ζωής στο εσωτερικό των πόλεων μοιάζει να απειλείται από μαρσισμό, από την πολεοδομική και οικιστική ασφυξία αλλά και από κοινωνικές εντάσεις.

Πρέπει να εφαρμόσουμε μία πολυδιάστατη και σύγχρονη κοινωνική πολιτική πριν να είναι αργά για όλη την κοινωνία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο κ. Εβερτ δίνει 10,000 δρχ. στους συνταξιούχους του ΟΓΑ, εσείς 4,000. Γιατί να σας προτιμήσουν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα σας διορθώσω. Εμείς δεν υποσχεθήκαμε να δώσουμε αυξήσεις στους συνταξιούχους αγρότες για να μας ψηφίσουν. Εμείς, κάνουμε δύο τομείς στην αγροτική ασφάλιση. Βάζουμε σε λειτουργία δύο μηχανισμούς για να μην μπορεί ο κ. Εβερτ, ο οποίος κ. Εβερτ, να προσπαθεί να εξαγοράζει τις ψήφους του συνταξιούχου αγρότη κάθε φορά που γίνονται εκλογές.

Ο πρώτος μηχανισμός είναι η ΑΤΑ στην σύνταξη του ΟΓΑ. Να μην προσπαθεί κάποιος να δώσει πίσω αυτά που παίρνει ο πληθωρισμός, και να τολμά να το αποκαλεί αυτό «αύξηση». Με την ΑΤΑ θα διατηρείται η αγοραστική αξία της σύνταξης στο ύψος που είχε όταν την αυξήσαμε εμείς σε 25.000 δραχ τον Σεπτέμβριο του 1995. Η πρώτη ΑΤΑ, την οποία και προαναγγείλαμε είναι 4 χιλιάδες δραχ τον Γενάρη του 1997. Μετά, όσο είναι ο πληθωρισμός τόσο θα είναι και η αύξηση. Δεν θα μπορεί κανείς πια να κοροϊδεύει τον συνταξιούχο παγώνοντας την σύνταξη για χρόνια, όπως έκανε η ΝΔ απο το 1991 ως το 1993, και να την αυξάνει μόνο όταν πλησιάζουν οι εκλογές.

Οι αυξήσεις που θα δίδονται στις συντάξεις του ΟΓΑ, πέραν της ΑΤΑ που θα την παίρνουν οι αγρότες αυτόματα, θα είναι ουσιαστικές. Εχω δηλώσει ότι στόχος του ΠΑΣΟΚ είναι η αναβάθμιση της βασικής σύνταξης σε πραγματικούς όρους, και όχι απλώς η διατήρηση της αγοραστικής της αξίας. Ομως, είναι ο δεύτερος μηχανισμός που δίνει και την οριστική και μακροπρόθεσμη λύση στο ασφαλιστικό πρόβλημα των αγροτών.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εννοείτε την μετατροπή του ΟΓΑ σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης; Τι ακριβώς θα σημάνει αυτό για τον αγρότη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι συντάξεις του ΟΓΑ είναι πολύ χαμηλότερες απο τις συντάξεις που δίνουν το ΙΚΑ, το ΤΕΒΕ, το ΤΣΑ. Αλλά και άλλα δικαιώματα που έχουν οι υπόλοιποι ασφαλισμένοι λείπουν στον αγρότη. Δεν υπάρχει σύνταξη χρείας. Αν ο αγρότης αλλάξει δουλειά, τα χρόνια στον ΟΓΑ δεν μετράνε για σύνταξη και είναι σαν να μην υπάρχουν. Για όλα αυτά πρέπει, επι τέλους, ο ΟΓΑ να γίνει Ταμείο. Η σύνταξη να είναι δικαίωμα του αγρότη, δικά του λεφτά. Να ξέρει ο αγρότης, τι σύνταξη θα πάρει όταν φτάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης. Να μην εξαρτάται η σύνταξη απο αποφάσεις σε κομματικά γραφεία ανάλογα με τις εκλογικές σκοπιμότητες.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μα αυτό δεν σημαίνει ότι θα πληρώνουν οι αγρότες εισφορές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο αγρότης ήδη πληρώνει εισφορές για την πρόσθετη ασφαλιση. Το νέο σύστημα θα είναι μετεξέλιξη της πρόσθετης. Με μια σημαντική διαφορά, όμως: φροντίζουμε έτσι να τον συμφέρε να ασφαλιζεται, αν θέλει.

σε υψηλότερη κλάση. Για κάθε δραχμή που θα δίνει ο αγρότης θα βάζει και το κράτος. Όσο ψηλότερη η κλάση εισφορά που επιλέγει ο ασφαλισμένος, τόσο περισσότερα και τα χρήματα που θα βάζει το Κράτος για λογαριασμό του. Αυτό σημαίνει "Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης", σημαίνει οργανωμένη συλλογική αποταμίευση.

Είναι η απόδοση της κοινωνικής αποταμίευσης που θα δώσει την δυνατότητα να πληρωθούν, σε λίγα χρόνια και στους σημερινούς πενήνταεπιδες αγρότες, συντάξεις ύψους από 60-110 χιλ. δρχ.

Οι λεπτομέρειες είναι στο σχέδιο νόμου που επεξεργάζεται το Υπουργείο Εργασίας. Η άποψή μου είναι ότι ο νόμος δίδει μια μακροχρόνια και βιώσιμη απάντηση σε κρίσιμα κοινωνικά προβλήματα του αγρότη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όμως το ταμείο δεν είναι το μόνο κοινωνικό μέτρο για τον αγρότη.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αυτό που προτείνουμε είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης της υπαίθρου. Να μπορεί να παραμένει ο αγρότης στην υπαίθρο, να επενδύει, να καλλιεργεί νέες ανταγωνιστικές καλλιέργειες, να αυξάνεται το εισόδημά του. Στο πρόγραμμα αυτό σημαντική θέση έχει και η ποιότητα ζωής. Στο σημείο αυτό δίνουμε έμφαση στις υπηρεσίες υγείας στην υπαίθρο.

Προχωρούμε σε σημαντική αναβάθμιση της ιατρικής πρόνοιας και φροντίδας στον αγροτικό χώρο. Στόχος μας είναι η υψηλού επιπέδου υγειονομική προστασία. Επίσης ο σχολικός γιατρός και ο οικογενειακός γιατρός που είναι σημαντικές πρωτοβουλίες στην πολιτική υγείας, θα εφαρμοστούν πρώτα σε αγροτικές περιοχές, όπου υπάρχει και η μεγαλύτερη ανάγκη. Τέλος, οι αγρότες θα δικαιούνται την ίδια κάλυψη για οδοντιατρικές εργασίες, που δικαιούνται και οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Η ανεργία είναι αναπόφευκτη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η ΝΔ βρίσκεται σε έντονη αμηχανία για το θέμα της απασχόλησης. Οι μνήμες είναι νωπές, όσον αφορά την υπόσχεση της ΝΔ για

100,000 νέες θέσεις εργασίας που έγιναν 120,000 νέες θέσεις ανεργίας. Για να μεταθέσει τις ευθύνες ο κ'Έβερτ χαρακτηρίζει την ανεργία περίπου σαν φυσική καταστροφή, για την οποία κανείς δεν ευθύνεται.

Όμως δεν είναι έτσι. Η ανεργία δεν είναι φυσικό φαινόμενο. Όπως η ΝΔ εφάρμοσε πολιτικές που την αύξησαν δραματικά το 1990-1993, έτσι υπάρχουν και πολιτικές που την συγκρατούν και την μειώνουν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Η ανάπτυξη δεν αρκεί από μόνη της, όπως λέει η ΝΔ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, η ανάπτυξη δεν αρκεί. Με την αύξηση της ανάπτυξης στο 2,6% το 1993-1996 δημιουργήθηκαν 150.000 νέες θέσεις εργασίας. Οι θέσεις αυτές συγκράτησαν την αύξηση της ανεργίας. Πέραν από αυτό όμως, απαιτείται μια Ενεργητική Πολιτική Απασχόλησης. Η πολιτική που ακολουθούμε απέναντι στην ανεργία είναι μια ακόμη θεμελιακή ιδεολογική διαφορά που μας χωρίζει από την ΝΔ.

Εξομοζούμε συγκεκριμένα μέτρα για να καταρτίζεται ο άνεργος, να μαθαίνει πως να βρρίσκει την κατάλληλη δουλειά, να υποδοθείται, να υποστηρίζεται. Εξίσου σημαντική είναι η φροντίδα για τους ίδιους τους άνεργους. Αύξησαμε τα επιδόματα ανεργίας, που είχε τελείως παραμελήσει η ΝΔ, κατά 50%, ενώ η αύξηση που προβλέπεται το 1997 θα τα φθάσει στο 70% των αποδοχών του ανειδίκευτου εργάτη.

Η πολιτική απασχόλησης δεν περιορίζεται στην πρόληψη της ανεργίας. Δεν είναι μόνο η δυνατότητα δουλειάς, αλλά και το πόσο καλή είναι η δουλειά. Δεν είναι μόνο ο ρυθμός ανάπτυξης είναι και η ποιότητά της. Αποροίπουμε την πολιτική χαμηλού κόστους εργασίας. Είναι αναποτελεσματική και με οικονομικούς και κοινωνικούς όρους. Ο δρόμος για τον έλληνα εργαζόμενο είναι αυτός της υψηλής εξειδίκευσης, που συνδυάζει υψηλή παραγωγικότητα και υψηλές αμοιβές. Εκεί είναι προσανατολισμένη η πολιτική κατάρτισης, η πολιτική επενδύσεων, τα μέτρα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μια μεγάλη ευαίσθητη κατηγορία είναι οι νέοι άνεργοι. Τι κάνετε γι' αυτούς;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Νομοθετήσαμε και εφαρμόζουμε ένα σύνολο ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης, στο επίκεντρο των οποίων βρίσκονται οι νέοι. Συγκεκριμένα:

- Αυξάνουμε τα κίνητρα πρόσληψης νέων με μείωση των ασφαλιστικών εισφορών της επιχείρησης.
- Επιδοτούμε τον συνδυασμό κατάρτισης και εν συνεχεία πρόσληψης των νέων ανέργων.
- Προωθούμε πολλά προγράμματα πρακτικής εξασκήσης και σταδιοδρομίας πτυχιούχων, έτσι ώστε να αποκτήσουν την κατάλληλη εμπειρία και εξειδίκευση για το επάγγελμα που θα ακολουθήσουν.
- Διεξάγονται ειδικά προγράμματα κατάρτισης για νέους και γυναίκες σε νέα επαγγέλματα και τεχνολογίες. Μόνο έτσι θα προικίσουμε τους νέους με όλα τα εφόδια που χρειάζονται για να μπουν στα νέα επαγγέλματα που δημιουργούνται.

Οικοδομούμε μία κοινωνία που προάγει τον άνθρωπο, τον προικίζει με γνώσεις, του ανοίγει ευκαιρίες. Αν εγκαταλείψουμε τους νέους είναι σαν να παραιτούμαστε από το μέλλον.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ένα από τα σημεία που αναφέρατε για τον κοινωνικό τομέα είναι η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος. Είπατε συγκεκριμένα ότι "το 1997 θα είναι έτος κοινωνικού διαλόγου και αποφάσεων". Τι θα πρέπει, να περιμένουμε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η ΝΔ μεταξύ 1990 και 1993 ψήφισε τρεις ασφαλιστικούς νόμους, σε ένα περιβάλλον στο οποίο εξεβίαζε συνεχώς ότι δεν υπήρχαν λεφτά να πληρωθούν οι συντάξεις του επόμενου μήνα. Ούτε διάλογος υπήρξε, ούτε συναίνεση. Με εκβιασμούς και ερασιτεχνισμούς δεν μπορείς να λύσεις τα κοινωνικά προβλήματα.

Η δημοσιονομική κατάσταση τώρα είναι πολύ καλύτερη. Το νοικοκύρεμα των ταμείων έχει προχωρήσει και η πληρωμή των συντάξεων γίνεται κανονικά και με σιγουριά. Οι συντάξεις έχουν αυξηθεί σε πραγματικούς όρους. Το ασφαλιστικό σύστημα συνολικά, μετά τις αναστατώσεις του 1990-1993, πέρασε τρία χρόνια και σταθερότητας.

Το περιβάλλον αυτό προσφέρεται για να γίνει ο διάλογος που δεν έγινε το 1990. Μακριά από εκβιαστικά διλήμματα και σε μακροχρόνια βάση. Να δούμε το ασφαλιστικό όχι μόνο σαν οικονομικό πρόβλημα ταμειακής επαρκείας, αλλά και σαν θέμα δικαιοσύνης και προστασίας των ηλικιωμένων. Να δούμε τα ταμεία, σαν πηγή ασφάλειας στα γηρατειά, τα δικά μας και των παιδιών μας. Και έτσι να πάρουμε αποφάσεις, νηφάλια και χωρίς αιφνιδιασμούς.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Την άνοιξη του 1996 είχαμε κινητοποιήσεις των χαμηλοσυνταξιούχων, που ζητούσαν την αύξηση των συντάξεων τους. Η απάντηση της κυβέρνησης ήταν τελικά το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης στους Συνταξιούχους (ΕΚΑΣ). Τι είναι αυτό το σύστημα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η περίοδος 1990-1993 ήταν ιδιαίτερα δύσκολη για τους χαμηλοσυνταξιούχους. Κάθε χρόνο από το 1989 ως το 1993 οι συντάξεις έχαναν σε σχέση με τον (υψηλό) πληθωρισμό. Οι μειώσεις των συντάξεων ήταν ακόμη δυσμενέστερες για μερικές κατηγορίες συνταξιούχων. Για παράδειγμα στο ΙΚΑ, η κατώτατη σύνταξη μειώθηκε σε πραγματικούς όρους κατά 25% την τριετία της ΝΔ.

Ενώ όλοι οι συνταξιούχοι είχαν πρόβλημα, το πρόβλημα για τους ηλικιωμένους χαμηλοσυνταξιούχους με μόνη την σύνταξή τους ήταν εκρηκτικό. Το πρόβλημα των ανθρώπων αυτών δεν μπορούσε να περιμένει την γενική αύξηση όλων των συντάξεων. Χρειάζοταν μια λύση που να ξεχωρίζει αυτούς που είχαν το μεγαλύτερο πρόβλημα και να τους δίνει αμέσως ουσιαστικές και σημαντικές αυξήσεις.

Έτσι επιπλέον των γενικών αυξήσεων στις συντάξεις, που ήταν πάνω από τον πληθωρισμό, δόθηκε επικεντρωμένη αύξηση 11,400 δραχ τον μήνα στους χαμηλοσυνταξιούχους, όλων των ταμείων που ζούν με εισοδήματα κάτω από 100,000 δραχ τον μήνα. Η αύξηση αυτή είναι το γνωστό πλέον και μονιμο Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης στους Συνταξιούχους, το ΕΚΑΣ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσοι θα πάρουν αυτό το επίδομα; Υπήρχε μια κριτική ότι το σύστημα είναι πολύπλοκο και το ΙΚΑ θα έκανε ως και 8 μήνες να

βρεί τους δικαιούχους. Θεωρείτε ότι αντιμετωπίζονται έτσι τα προβλήματα των χαμηλοσυνταξιούχων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μέχρι στιγμής έχουν πληρωθεί 170 χιλιάδες δικαιούχοι, περίπου το 50% των συνολικών δικαιούχων. Η εφαρμογή ήταν άμεση.

Το ΕΚΑΣ είναι μόνιμο σύστημα και αντιπροσωπεύει κάτι τελείως νέο στην κοινωνική πολιτική. Ως τώρα τα ταμεία ασφάλισης δεν ήξεραν ποιοί συνταξιούχοι είχαν μόνο μια σύνταξη. Με το ΕΚΑΣ θα ξέρουμε, για πρώτη φορά, πόσοι και ποιοί είναι αυτοί οι συνταξιούχοι με τις μεγαλύτερες ανάγκες. Έτσι θα μπορέσουμε να τους ενισχύουμε και με άλλα μέσα υποστήριξης στο μέλλον.

Η αύξηση κατά 11.400 δρχ τον μήνα πέραν του πληθωρισμού αντιπροσωπεύει μια σημαντική βοήθεια. Αυτή η αύξηση δεν λύνει όλα τα προβλήματα, είναι όμως μια σημαντική ενίσχυση για χιλιάδες συνταξιούχους. Θα συνεχίσουμε και με άλλους τρόπους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όπως το σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ακριβώς. Το σύστημα κοινωνικής φροντίδας είναι μια σειρά μέτρων που είναι προσανατολισμένα στις πραγματικές ανάγκες των ηλικιωμένων, όπως η νοσηλευτική αρωγή κατ' οίκον, η βοήθεια, η φυσιοθεραπεία. Πιστεύω ότι τα ταμεία ασφάλισης δεν είναι μόνο οικονομικοί οργανισμοί. Πρέπει να δείχνουν έμπρακτα φροντίδα για τους συνταξιούχους τους. Το δημογραφικό δεν πρέπει να το βλέπουμε ως ταμειακό πρόβλημα, αλλά κυρίως ως κοινωνική πρόκληση. Πώς θα εξασφαλίσουμε, ως κοινωνία, υψηλή ποιότητα ζωής και αξιοπρέπεια για τους όλο και περισσότερους ηλικιωμένους συμπολίτες μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Βασικός άξονας της πολιτικής των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ στον τομέα της υγείας ήταν το ΕΣΥ. Ποιές είναι οι δικές σας προθέσεις για το σύστημα υγείας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι κεντρικοί στόχοι στην υγεία είναι δύο: η βελτίωση της υγείας του πληθυσμού και η αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας έτσι ώστε να παρέχουν αίσθημα ασφάλειας στον πολίτη. Η μεγαλύτερη πρόοδος στην επίτευξη των στόχων αυτών ήταν και είναι το Εθνικό Σύστημα Υγείας. Το ΕΣΥ παραμένει η κεντρική μας επιλογή. Η εμπειρία έχει δείξει ότι η εμπροσθοφυλακή, ο εμπλουτισμός και η επέκταση του ΕΣΥ παραμένουν τα αποτελεσματικότερα μέσα για καλύτερη υγεία.

Η κυβέρνηση κτίζει, στελεχώνει και εξοπλίζει νοσοκομεία. Έχει θέσει σε λειτουργία πολλές νέες Μονάδες Εντατικής Θεραπείας. Αναβαθμίζει και επεκτείνει το ΕΚΑΒ. Εκσυγχρονίζει τον τρόπο διοίκησης των νοσοκομείων. Δίδει κίνητρα στους γιατρούς και στο νοσηλευτικό προσωπικό. Όλα αυτά γίνονται, και πολύ περισσότερα. Οι πραγματικές "εξετάσεις" όμως που δίδει το σύστημα είναι κάθε φορά που κάποιος διαβαίνει τις πύλες του νοσοκομείου ως ασθενής. Αυτός είναι ο μεγάλος κριτής και αυτόν πρέπει να ικανοποιούμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πότε θα πάψει η σημερινή κατάσταση να τρέχουν όλοι στην Αθήνα για περίθαλψη, ή ακόμα και στο εξωτερικό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολύ σύντομα. Βασική μέριμνα της πολιτικής μας στο χώρο της υγείας είναι κάθε Περιφέρεια να έχει και ένα μεγάλο νοσοκομείο. Λειτουργήσαν 9 νέα νοσοκομεία και κτίζονται άλλα 17 σε νομαρχίες και περιφέρειες, με σύγχρονο εξοπλισμό και δυνατότητες ολοκληρωμένης περίθαλψης. Επεκτείνουμε το σύστημα υγείας και πρόνοιας του ΙΚΑ στους αγρότες, κάτι που βελτιώνει ριζικά τις συνθήκες ζωής για τον κόσμο της υπαίθρου.

Το αγαθό της υγείας και περίθαλψης θα είναι πιά καθολικό αγαθό για όλο τον Ελληνικό λαό. Επάρκεια σε κάθε περιφέρεια, πρόσβαση για όλους τους πολίτες. Αυτό αντικατοπτρίζει την μεγάλη σημασία που δίνουμε στην οικοδόμηση ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους, και αυτό είναι η μεγάλη μας διαφορά με τη ΝΔ, που θεωρεί την υγεία ως αγαθό πολυτελείας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Η πρόνοια στην Ελλάδα παραδοσιακά εξαντλείται στην επιδοματική πολιτική. Τι άλλο πρέπει να περιλαμβάνει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η κυβέρνησή μας φροντίζει για τα επιδόματα προνοιακής πολιτικής, δεν πρέπει να παραμελεί ότι ο στόχος της πρόνοιας είναι η συστηματική ανακούφιση στην καθημερινότητα. Στην καθημερινότητα της εργαζομένης μάνας που δεν έχει που να αφήσει το παιδί της: Σε 794 σχολεία υπάρχει τώρα ο θεσμός του ολοήμερου σχολείου, που κρατά το παιδί ως τις 5 το απόγευμα.

Της καθημερινότητας των οικογενειών με παιδιά με ειδικές ανάγκες, που τώρα πηγαίνουν σε κατασκηνώσεις. Της καθημερινότητας των ηλικιωμένων σε οίκους ευγηρίας που για πρώτη φορά ελέγχονται για να ικανοποιούν βασικές προδιαγραφές και προϋποθέσεις.

Της καθημερινότητας των σχολείων για τα παιδιά των Τσιγγανών, που τώρα έχουν την Κάρτα Μετακινούμενου Μαθητή. Τα καθημερινά προβλήματα της πολυτεκνής οικογένειας. Της καθημερινής ελπίδας για αποτοξίνωση, για τα θύματα της μαστίγας των ναρκωτικών.

Όλα αυτά συνιστούν την μεγάλη πρόκληση για την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Πρέπει να συνεχίσουμε και να ολοκληρώσουμε το έργο μας για ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος, γιατί μόνο έτσι μπορούμε να διαμορφώσουμε μια κοινωνία ισχυρή, με συνοχή και αλληλεγγύη. Μην ξεχνάμε ποτέ, ότι μόνο με μια ισχυρή κοινωνία μπορούμε να οικοδομήσουμε μία ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα. Για το λόγο αυτό, το κοινωνικό κράτος δεν είναι μία ευκαιριακή πολιτική είναι αδήριτη εθνική ανάγκη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πολλοί αμφισβητούν την κοινωνική ευαισθησία της πολιτικής σας. Στηριζόμενοι μάλιστα σ' αυτόν τον ισχυρισμό θέτουν ερωτήματα ως προς το πόσο «αριστερός» είστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πολλές πολιτικές εξισώσεις παλαιότερων δεκαετιών δεν ισχύουν πια. Η εξίσωση για παράδειγμα οικονομική πρόοδος=κοινωνική δικαιοσύνη, που αποτέλεσε το ισχυρότερο επιχείρημα της αριστεράς έχει πάψει να ισχύει. Η βαθιά κρίση χρηματοδότησης και αποτελεσματικότητας του κοινωνικού κράτους είναι η σημαντικότερη εκδήλωση αυτού του γεγονότος. Αυτό σαφώς δημιούργησε μια αίσθηση κενού ως προς το ιδεολογικό στίγμα και άφησε προνομιακά επιχειρήματα στην συντηρητική παράταξη.

Ωστόσο για μας είναι σαφές: Εκσυγχρονισμός χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη, χωρίς δηλαδή παρέμβαση στις κοινωνικές λειτουργίες, ώστε να περιοριστούν η ανισότητα, η εκμετάλλευση, η κατάχρηση εξουσιών, δεν είναι εκσυγχρονισμός. Εκσυγχρονισμός που χωρίς αντιμετώπιση των σύγχρονων εκφάνσεων της κοινωνικής αδικίας, περιορίζεται σε μια βελτίωση τεχνικών διοίκησης και οργανωτικών δομών, δεν είναι εκσυγχρονισμός.

Στόχος μας είναι η οικοδόμηση ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους που δεν είναι ένα νέο κράτος παροχών. Άλλωστε η υποσχεσολογία και η πλειοδοσία ως προς τις παροχές torπίλιζαν τα θεμέλια μας ορθολογικής κοινωνικής πολιτικής. Αυτό ας το προσέξουν όσοι πλειοδοτούν με «αριστερή» φρασεολογία. Ας σκεφτούν ότι σ' ένα τέτοιο ανταγωνισμό ο πιο κερδισμένος ίσως είναι ο κ. Έμπερτ που μας έχει εντυπωσιάσει με την ανεύθυνη υποσχεσολογία και ακατάσχετη παροχολογία.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πάντως πολύ κουβέντα γίνεται για το Κοινωνικό Κράτος. Πολλοί κάνουν την ένσταση ότι πρόκειται για ένα αφηρημένο σχήμα. Πρόκειται για ένα σχήμα μη αποσαφηνισμένης στόχευσης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ίσως υπάρχουν και σίγουρα υπάρχουν δικαιολογημένες ενστάσεις. Πρέπει όμως να είμαστε σαφείς. Το νέο κοινωνικό κράτος για το οποίο μιλάμε πρέπει να στηριχθεί σε μια νέα σύλληψη της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής προστασίας που θα αντιμετωπίσει - αποδεδειγμένη από την πελατειακή ανταλλαγή- τις πραγματικές και νέες κοινωνικές ανάγκες με δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο.

Το νέο κοινωνικό κράτος πρέπει να αντιμετωπίσει οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, οι οποίες δημιούργησαν και δημιουργούν ένα νέο περιβάλλον αλλά και νέα προβλήματα για όλο και περισσότερους πολίτες. Η κοινωνική πολιτική δεν μπορεί να περιορισθεί στον παραδοσιακό στόχο της βοήθειας προς αναξιοπαθούντες και το κοινωνικό κράτος να είναι ένα κράτος που αρκείται να περιορίζει την δυστυχία. Εμείς ως στόχο θέτουμε την διαμόρφωση μιας κοινωνίας συνολικά πιο δίκαιης, περισσότερο συνεχτικής, περισσότερο αλληλέγγυας. Μιας κοινωνίας που θα είναι, γι' αυτούς τους λόγους πιο ισχυρή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αναφερθήκατε για νέα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλο ένα και περισσότεροι πολίτες. Ποιά είναι αυτά τα προβλήματα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα μπορούσαμε να σημειώσουμε την διαρθρωτική ανεργία, την αδυναμία επανένταξης ανέργων στον παραγωγικό ιστό, την δραματική προβλεπόμενη δημογραφική εξέλιξη την επόμενη 15ετία με αύξηση του ποσοστού ατόμων 3^{ης} και 4^{ης} ηλικίας, την χαλάρωση των οικογενειακών δεσμών ή της τοπικής κοινωνικής αλληλεγγύης που παραδοσιακά στην Ελληνική κοινωνία ήταν αντίβαρα στην ελλείπουσα κοινωνική πολιτική. Τα νέα φαινόμενα κοινωνικής αποξένωσης ή κοινωνικού αποκλεισμού. Τα ναρκωτικά και την εγκληματικότητα που βρίσκεται σε έξαρση. Το μεταναστευτικό ρεύμα ομογενών ή και αλλοδαπών από Βαλκάνια και Ανατολικές χώρες με τα σοβαρά προβλήματα ένταξης, διαβίωσης και απασχόλησης που αντιμετωπίζουν..

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σημειώσατε σαν πρώτο το πρόβλημα της ανεργίας...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μα δεν θα μπορούσε να είναι και διαφορετικά; Το πρόβλημα αυτό απασχολεί πια ένα μεγάλο ποσοστό των πολιτών τόσο στα αστικά κέντρα, όσο και στην ύπαιθρο. Είναι ένα πρόβλημα δύσκολο το οποίο δεν αντιμετωπίζεται με παραδοσιακές πολιτικές στο νέο διεθνές περιβάλλον που διαμορφώνεται. Είναι ταυτόχρονα ένα πρόβλημα με σοβαρότατες παρενέργειες. Οχι μόνο σπαταλιέται ο πολυτιμότερος πόρος, ο άνθρωπος, αλλά και υπονομεύεται η ιδιότητα των ανέργων ως πολιτών. Τα άτομα οδηγούνται σε περιθωριοποίηση. Είναι σαφές ότι αν θέλουμε μια κοινωνία με συνοχή που αξιοποιεί όλες τις δυνάμεις της, πρέπει οι προοδευτικές πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις να δεσμευτούν σε νέες πολιτικές και να εισφέρουν πόρους και προνόμα για την εφαρμογή τους. Αυτό αποτελεί καθήκον κάθε εκσυγχρονιστικής πολιτικής. Αυτό αποτελεί και για μας πρώτη προτεραιότητα για τα επόμενα χρόνια. Δεν ήταν, ούτε και είναι μια εύκολη υπόθεση η αντιμετώπιση αυτής της μάστιγας. Πολύ περισσότερο όταν το '93 βρεθήκαμε με 120.000 παραπάνω ανέργους απ' ότι το 1989 αλλά και είχαμε μηδενική αύξηση της απασχόλησης μέσα στην τριετία της Νέας Δημοκρατίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Βρισκόμαστε ωστόσο 3 χρόνια ήδη μετά το '93. Και το ερώτημα είναι: Το ΠΑΣΟΚ, παρά τις διακηρύξεις του, τί έχει κάνει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αντιμετωπίσαμε και αντιμετωπίζουμε το θέμα της απασχόλησης από δύο σκοπιές: Η μια είναι η αναπτυξιακή μας πολιτική. Η άλλη είναι η εισοδηματική μας πολιτική. Αντιστρέψαμε πρώτα και κύρια την αποβιομηχάνιση. Γνωρίζετε ότι για πρώτη φορά η βιομηχανική παραγωγή πήρε ανοδική πορεία και αυξήθηκε με ρυθμό γύρω στο 2% έναντι μέσων ετηρίων ρυθμών μείωσης -2% το '90-'93. Γνωρίζετε ότι πετύχαμε επιταχυνόμενους ρυθμούς ανάπτυξης τρισήμισυ φορές απ' ότι το '90-'93. Αυξήσαμε θεαματικά τις επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές.

Χιλιάδες έργα σήμερα εκτελούνται σε κάθε γωνιά της Ελλάδας. Αποστρέψαμε ουσιαστικά την αύξηση της ανεργίας αυξάνοντας την απασχόληση κατά 150 χιλιάδες θέσεις.

Επίσης διαθέτουμε 1,3 τρισ. Δρχ. για τους ανθρώπινους πόρους μέσα από το Κ.Π.Σ. Διευρύναμε την διαθέσιμη εκπαιδευτική μας υποδομή παρέχοντας την δυνατότητα σε επιχειρήσεις που επιθυμούν και μπορούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες εκπαίδευσης του προσωπικού τους, με την υποστήριξη του κράτους. Διευρύναμε την δυνατότητα να προσφέρουμε στους εργαζόμενους ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση και επανακατάρτιση για να βελτιωθεί η παραγωγικότητά τους, με την καλύτερη προσαρμογή τους στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της παραγωγής και πρόληψη της ανεργίας.

Εκδίδουμε την κάρτα εργασίας, η οποία θα χρησιμοποιείται εναλλακτικά από τον άνεργο. Διευκολύνουμε την είσοδο των νέων πτυχιούχων στην επαγγελματική ζωή, συνδέοντας καλύτερα την κατάρτιση με την παραγωγή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τα μέτρα αυτά αντιμετωπίζουν επαρκώς το πρόβλημα της ανεργίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σας ανέφερα ένα σύνολο μέτρων και θα μπορούσα να σταθώ και σε άλλα που προωθήσαμε και προωθούμε για να φανεί καθαρά ότι ανοίξαμε μια "βεντάλια παρεμβάσεων" ώστε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα. Ας μην μηδενίζουμε τα πάντα. Αλλωστε σαν αποτέλεσμα της συνολικής αναπτυξιακής μας πολιτικής αλλά και του πλέγματος των μέτρων για την προώθηση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση της ανεργίας, θα έχουμε την δημιουργία 180.000 νέων θέσεων εργασίας τα επόμενα χρόνια.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όταν ο λαός ακούει νούμερα σαν πρόβλεψη για νέες θέσεις εργασίας μάλλον πρέπει να είναι κουμπωμένος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η πρόβλεψη για τις νέες θέσεις εργασίας δεν είναι ένα εγκεφαλικό κατασκεύασμα, ούτε μια προεκλογική υπόσχεση. Αφήνουμε αυτόν τον ρόλο στον κ. Μ. Εβερτ. Η δέσμευσή μας για 180.000 νέες θέσεις εργασίας στηρίζεται στην αύξηση του Α.Ε.Π., στην αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης, ο οποίος φέτος θα πλησιάσει το 2,5%, στηρίζεται στην πραγματικότητα που λέει ότι σ'ολόκληρη την Ελλάδα έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα έργων το οποίο δεν έχει γνωρίσει ξανά η χώρα.

Είμαι πεπεισμένος ότι αν συνεχίσουμε την συστηματική προσπάθεια για καλύτερες υποδομές, τεχνολογία, καλύτερη οργάνωση των εξαγωγών, πιο σταθερό πλαίσιο της οικονομίας, τόσο περισσότερο θα αυξάνονται οι επιχειρήσεις και οι θέσεις απασχόλησης.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα ήθελα να σταθούμε στο θέμα των Ναρκωτικών. Υπάρχει η αίσθηση ότι η πολιτεία ασχολείται με το θέμα όταν σε κάποιες χρονικές στιγμές υπάρχει κάποια έξαρση θανάτων, ότι λείπει δηλαδή μια σταθερή πολιτική.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν έχετε δίκιο. Η κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ανέλαβε σοβαρές πρωτοβουλίες και υλοποίησε προγράμματα που δηλώνουν όχι μόνο την πολιτική βούληση και ευαισθησία, αλλά και την υψηλή προτεραιότητα στην αντιμετώπιση της κοινωνικής μάστιγας των Ναρκωτικών. Όλοι γνωρίζουμε βέβαια ότι η διάδοση και χρήση των ναρκωτικών γνωρίζει συνεχή έξαρση.

Ωστόσο όλοι κατανοούμε πια ότι "μαγικές λύσεις" δεν υπάρχουν. Απαιτείται επιστημονική γνώση και εγκυρότητα, βάθος χρόνου και πολιτικό σχέδιο. Πάνω απ'όλα όμως απαιτείται η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση όλων για την έγκαιρη πρόληψη, αλλά και την έγκαιρη αντιμετώπιση του προβλήματος της εξάρτησης.

Πέρα όμως απ' αυτό οφείλω να επισημάνω ότι ήδη μέσα από την ανάπτυξη της λειτουργίας του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών υλοποιήσαμε και υλοποιούμε προγράμματα πρόληψης σε

εκπαιδευτικούς, γονείς και νέους. Εκπαιδεύσαμε και εκπαιδεύουμε στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πρωτογενή πρόληψη με στόχο την ανάπτυξη δικτύου Κέντρων Πρόληψης και Συμβουλευτικών Σταθμών σε κάθε Δήμο της χώρας. Λειτουργήσαμε δύο πιλοτικά προγράμματα υποκατάστασης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη προσφέροντας ουσιαστικές δυνατότητες σε εξαρτημένους χρήστες, που θα θελήσουν να τα αξιοποιήσουν.

Στηρίζουμε και ενισχύουμε τα ήδη λειτουργούντα θεραπευτικά προγράμματα και κάθε πρωτοβουλία που ενισχύει την σωματική και ψυχική υγεία της κοινωνίας και ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων. Θεωρώ ότι κάνουμε πολλά. Είμαστε έτοιμοι να συνεχίσουμε την προσπάθειά μας με περισσότερα μέτρα και πρωτοβουλίες.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Λέγεται ότι τα όσα έχετε πει εδώ και ένα χρόνο περί κεντροαριστεράς εξυπηρετούν κάποιους προσωπικούς σχεδιασμούς άλλα και ότι δεν είναι τίποτε άλλο παρά κάποια πολιτικά τρυκ. Ποια είναι η δική σας απάντηση, στις επικρίσεις αυτές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Έχω καταθέσει με μεγάλη σαφήνεια την πρότασή μου για την κεντροαριστερά. Οι προκλήσεις της εποχής μας, η αναγκαιότητα του εκσυγχρονισμού, το πέρασμα στον 21^ο αιώνα, απαιτούν νέες απαντήσεις, νέα οράματα και μαζί νέες πολιτικές απ' τη σκοπιά των αρχών της κοινωνικής δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης των αρχών της Αριστεράς.

Αυτό το πολιτικό στοίχημα αφορά το ΠΑΣΟΚ αλλά και όλους τους φορείς, πολιτικούς και κοινωνικούς, αφορά κάθε πολίτη που ενδιαφέρεται για την πορεία του τόπου και επιθυμεί την αναγέννηση της σύγχρονης Κεντροαριστεράς. Πρόκειται για μια ουσιαστική υπόθεση που αφορά την ελληνική κοινωνία, πέρα από πρόσωπα, κομματικά σχήματα ή τακτικισμούς. Η υπόθεση αυτή είναι η μεγάλη ελπίδα για το ΠΑΣΟΚ και την προοδευτική παράταξη και φιλοδοξώ να συμβάλω ουσιαστικά στην υλοποίησή της.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μετά τις εκλογές προτίθεστε να αναλάβετε κάποιες πολιτικές πρωτοβουλίες για την ανασύνθεση όπως εσείς λέτε, της κεντροαριστεράς; Και ποιες θα είναι αυτές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα απ' την εκλογική επιτυχία των κομμάτων, θα ξεκινήσουμε την πρωτοβουλία ενός ουσιαστικού διαλόγου. Η πρωτοβουλία αυτή είναι ζωτική ανάγκη τόσο για τις προοδευτικές και δημιουργικές δυνάμεις της κοινωνίας όσο και για την ίδια την πολιτική ζωή του τόπου. Η νέα εποχή πρέπει να σηματοδοτηθεί από την αναζήτηση και ανασύνταξη της κεντροαριστεράς.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Παρά τα όσα λέτε για τις σχέσεις σας με την αριστερά, πολλοί είναι εκείνοι που σας κατηγορούν ότι προσπαθείτε να λεηλατήσετε τον χώρο αυτό, ακολουθώντας την τακτική του Ανδρέα Παπανδρέου: Τι το διαφορετικό υπάρχει στην πολιτική σας τακτική έναντι της αριστεράς;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι θεμιτό σε μια εκλογική αναμέτρηση το κάθε κόμμα να προσπαθεί να συγκεντρώσει το μάξιμουμ δυνάμεων στο λαό. Εμείς, επιδιώκουμε την μέγιστη εκλογική δύναμη, και όχι παραπλανώντας τους πολίτες, αλλά καταθέτοντας το δικό μας όραμα, τη δική μας πολιτική πρόταση.

Οι πολίτες και μάλιστα οι πολίτες που πιστεύουν στην αριστερά δεν είναι ιδιοκτησία κανενός κόμματος, έχουν σκέψη, έχουν κρίση. Το γεγονός, ότι τμήμα του εκλογικού σώματος που ψήφισε άλλα κόμματα της Αριστεράς, έλκεται απ' το σημερινό ΠΑΣΟΚ, είναι ενίσχυση του πολιτικού μας οραματισμού για τη σύγχρονη Κεντροαριστερά. Κι' αυτό είναι πολύ λογικό, αφού μετά το παγκόσμιο '89 που άλλαξε τον κόσμο, ο χώρος όσων αναφέρονται στο δημοκρατικό σοσιαλισμό, στη σύγχρονη Κεντροαριστερά, δεν μπορεί να είναι χωρισμένος με βάση την πολιτική γεωγραφία της Αριστεράς του παρελθόντος.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Η επίκληση της χαμένης ψήφου, είναι εκσυγχρονιστική αντίληψη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όταν ο πολίτης επιλέγει με την συνείδησή του να ψηφίσει ένα κόμμα για τις αρχές και την πολιτική του, καθώς και την αποτελεσματικότητά του, κανείς δεν το πείθει ότι η ψήφος του είναι χαμένη.

Όταν όμως συναισθηματικά και μόνο, για λόγους δυσαρέσκειας ή απογοήτευσης, με την ψήφο του δημιουργεί ένα αποτέλεσμα διαφορετικό απ' αυτό που επιθυμεί, σ' ό,τι αφορά την διακυβέρνηση της χώρας, τότε ακυρώνει τους πραγματικούς συσχετισμούς ανάμεσα στην προοδευτική και τη συντηρητική παράταξη. Εμείς απευθυνόμαστε και στη λογική και στο συναίσθημα των πολιτών, ιδιαίτερα όσων ψήφισαν

ΠΑΣΟΚ το '93. Μαζί, με τη δική τους συναίνεση και συμβολή, οικοδομούμε την ισχυρή Ελλάδα με κοινωνική ευαισθησία. Δεν πρέπει να χαθεί αυτή η ευκαιρία για τον λαό μας, και είμαι βέβαιος ότι αυτό θα εκφρασθεί την επόμενη Κυριακή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ενώ τόσα χρόνια υποστηρίζετε την ανάγκη εκσυγχρονισμού της πολιτικής ζωής και του πολιτικού λόγου, μιλώντας στην Κρήτη αποκαλέσατε τον αρχηγό της Ν.Δ. "Εκοφίτη". Ο χαρακτηρισμός αυτός, που θεωρήθηκε προσφυγή σε ένα πολιτικό λόγο που παραπέμπει στις δεκαετίες του 60 και 70, συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της πολιτικής μας ζωής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όλοι οι πολίτες έχουν αντιληφθεί ότι σε αυτές τις εκλογές το ΠΑΣΟΚ καταθέσει με απόλυτη ειλικρίνεια, το πρόγραμμα, την πολιτική που θ' ακολουθήσει ως κυβέρνηση μετά της 22ας του Σεπτεμβρίου.

Επιδιώξαμε να υπάρχει διάλογος επιχειρημάτων, γόνιμη αντιπαράθεση ιδεών και πολιτικών. Άλλοι επέλεξαν την μαύρη προπαγάνδα, την ακατάσχετη και κάλπικη παροχολογία, που αποτέλεσαν το «σήμα κατατεθέν», της εκστρατείας της Ν.Δ.

Η αντίληψή μας για ένα σύγχρονο πολιτικό λόγο αφορά την ειλικρίνεια, την καθαρότητα και την τεκμηρίωση των θέσεων μας. Αυτό δεν σημαίνει ότι παραγράφεται η ιστορία, η παράδοση κάθε κόμματος ή πολιτικού, ιδιαίτερα όταν κάποια γεγονότα έχουν σημαδέψει τη μνήμη του λαού μας. Διότι εκσυγχρονισμός, δεν σημαίνει απώλεια της ιστορικής μνήμης.